Ч. 41. Четвер 22 лютого (7 марта) 1901. Рік XI.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостах на провінциї:
на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Пастирске посланиє

Впреосьв. Митрополита Андрея Шептицкого

Впреосьв. Митрополит видав під датою „Крехів в день преподобн. і богоносного Отця нашого Антонія великого Р. Б. 1901, перше своє посланиє до Духовеньства і оно появило ся сими днями з друкарні. Окреме посланиє до інтеліґенциї і до народу має вийти пізнійше. Посланиє звучить:

По трийцяти літах молитви і тихої праці, мав Ісус Христос зачати діло, на котре прислав Єго Отець. Діло то полягало на спасеню цілого рода людского. Мало віки перетревати, дійти до всіх племен земних. Всї народи сьвіта, всі безсмертні души людскі мав Він просьвітити словом правди Божої; всім вернути ласку страчену через гріхи, всїх попровадити дорогою спасеня.

То діло безмірне і далеко сягаюче, мав перепровадити Син Божий яко чоловік. Поміч Божа і сила Божа була запевнена тому ділу зачатому богочоловіком, але з провидіня Божого і з волі самого Христа, сила Божа мала лиш підтримувати силу людску, зіставляючи її сповненє самого діла. Не хотів Син Божий уживати своєї всемогучости до сповненя діла спасеня, хотів людскою силою, яко правдивий чоловік, діло своє довершити.

Сила же одного чоловіка, хотяйби злученого з Богом, була на таке діло за слаба, і Синови Божому яко чоловікови, потреба було помочи від иньших людий.

Так само як в три роки пізнійше, коли мав Христос орудіє спасеня, крест, на котрім мав бути прибитим, на своїх раменах понести на Гольгофту, під бременем того креста упадав і потребував помочи Симеона Киринейского, так само і зачинаючи діло своє, потребував помочи від иньших.

Перед собою мав лиш три роки житя. В тих трех літах мав все зробити, що було Єго власним уділом в тім ділї. В тих трех лїтах трудів, праці і поту свого не жалував і всї свої людскі сили вичерпав працею для добра людий.

Та ціла праця однак і всї ті труди були би лишили ся без хісна, як би не був Христос запевнив свому ділу помочи людий, як би не був знайшов на то способу, щоби і по Єго смерти иньші люди в Єго імени і по нім, дальше провадили дїло Ним Самим зачате.

Важнійшим проте для Него було запевнити ділу спасенія людий будучність, чим то все, що Сам через себе на сьвіті для добра людий міг зробити.

Не могло не лежати Єму більше на серци спасенє і добро тих мілїонів, котрі колись по єго смерти мали жити і умирати, як добро тої горстки людий, серед котрих жив. Передовсім був Він любителем людий, і кожда душа людска, без згляду на час і на місце, де мала жити, була Єму однаково дорога.

Тож на самім вступі своєї праці, нім зачав учити, дав певний доказ того, на чім Му найбільше залежало, показав наочно всім людям, що потребує їх помочи.

Іде до Йоана Предтечи і просить єго о крещенє. Йоан в пересьвідченю, що яко слуга має лиш слухати і розкази виконувати, взбороняє ся. Знав Йоан тайну смиреня Сина Божого, що Предвічний хотів поміж людьми, убогим народити ся чоловіком, всім служити, за всїх житє віддати; але еще не розумів безмірного смиреня, з яким Всемогучий Син Божий в природі людскій мав дбати, шукати, просити помочи людий, до праці над їх власним добром.

Йоан еще не знав, що він не одним лиш, у котрого помочи буде Христос глядїти; не знав, що в Новім Завіті буде цілий стан пророків і предтечів новозавітних, у котрих в кождій хвили і по всї часи, буде потреба Христу правдивої помочи просити. Він не знав, що Христос так звяже ся з людьми, і в їх руки так передасть цілу чашу Своєї Крови і все то, що мукою і смертию купив, що без їх помочи безсильним буде в спасеню чоловіка. Не знав ще, що ціле діло спасеня людий буде провидїнєм Божим і волею Ісуса Христа, з так безмірним смиренєм Христовим сполучене. Не знав, що до спасеня чоловіка буде безнастанно потреба двох чинників цілком рівно і безусловно потрібних: смерти Христової, співуділу Христа і помочи сьвященника. Не розумів, як можна було ціле своє діло, для котрого і житє ся пожертвувало, так зробити залежним від людий, що від їх доброї або злої волі, цілий хосен буде залежати.

ПЕТРО ШРЕДЕР.

(З каліфорнїйских новель — Брет Гарта.

(Конець).

— Не можу ручити — відповів Американець — що-до себе то тільки знаю, що завтра буду в дорозі до Берлина; що знов до тих пань, то мені здаєть ся, що уложили собі якусь прогульку на завтра.

— То ви не належите до одного товариства? — спитав здивований Шредер.

— Але куди! — розсьміяв ся Фолїнсбі — диви на него — до одного товариства! Ми случайно стрітили ся в однім ваґоні між Брукселею і Кольонією, розмавляли о сім і о тім, зійшла бесіда на тебе, я предложив прогульку і ось ціле товариство. Але не бій ся, старий — одна з них сенаторска дочка.

Петро усьміхав ся, червонів, єму навіть подобав ся той вибух американьскої свободи; мимо того чув, що з иншим становищем спадали на него инші понятя, звичаї і тїшив ся в глубині серця з неприсутности своєї честної жінки і також з того, що Американки відмовили запрошенє на обід.

А однако коли хороший повіз відвозив від воріт єго мешканя тих несподіваних гостий, серце стиснулось єму, немов би зперед очий зник єму якийсь ясний, сьвіжий привид, немов би раз на все попращав ся з своєю молодостию. Почув ся старшим о сто літ і на всьо що єго окружало поглядав як на останки минулої епохи, з далекої планети. Вернув до своєї кривки, довго вдивлював ся уважно в свої скарби, в сумне, поважне лице Лінкольна... Чи ті черти, в котрих пробивав ся біль душі, мали би бути погані? Здоймив з кілка свою блюзу... Чи то мав би бути лах? Задумав ся довго, глубоко. Вкінци прийшов видко до розвязки тої загадки, що так живо єго займала: очи єму заблисли, проложив палець до чола.

— Ага! — сказав — знаю вже; то значить, що републикани не памятають, але я хочу памятати!

Пані Шредер ніколи не довідала ся о подробицях несподіваних відвидин. Коли одного дня, вертаючи з Кіссінґен, куди їздила до одного далекого свояка, спитала мужа, чому нічого її не сказав о тім, що єї відвідувала. Джонзон, Петро почервонів як бурак, немов збиточний хлопець, котрого зловили на горячім учинку. На щастє пані Шредер не замітила того румянця. Натомість не мала слів похвали над прикметами Американки і єї мужа, правдивого джентельмена, котрих пізнала в Кіссінґен.

— Чи не було єго тут з женою? — спитала.

Петро справді не міг собі того пригадати; було їх тільки так несподівано...

— І я також не памятаю, що мені о тім говорила мс. Джонзон; але коли би був, то ти певне запамятав би того джентельмена. Неподібний до твоїх любих товаришів! То пан, великий пан.

— Приїдуть сюди на другий тиждень — говорила дальше пані Шредер — я запросила їх.

Шредерови оставало лиш поклонити ся: не мав бо дораджуючого голосу в виборі запрошуваних. Полишалось єму крім того дивувати ся, як і чим Джонзони зуміли придбати собі похвали неприхильної звичайно Американцям єго жінки.

І справді на другий тиждень прибули заповіджені гості. Мс. Джонзон рівнодушно пригадала ся памяти Шредера. Мср. Баркер Джонзон був поганий, малий, холодний, а при тім вічливий.

— Ледве чи пізнаєте в мені товариша з Каліфорнії — сказав до витаючого єго господаря дому.

Петро „ледве" пізнавав в нім Американця. Був то тип горожанина Сполучених Держав, найбільше ріжний від звістних єму типів. Нічого а нічого не подібний до Фолїнсбі ні до инших „хлопців" зі Шпаніш-Гельч ні до ніякого товариша оружия; ще менше до котрого небудь із звістних єму Европейців. Певний себе як Фолїнсбі наприклад, але не такий веселий і менше щирий немов тихий, смирний, не накидаючий ся, а мимо того Петро чув, як єго від разу опанував. Той чоловік мав до уст прикутий невиразний усьміх і виглядало то цілком так як коли би насьмівав ся з цілого сьвіта, а лише задля чемности не висказував своєї гадки.

А однако — говорив міряючи Шредера оком, як уперту і сьмішну при тім дитину —

Так потребуючи помочи вже на самім вступі свого учительства, розглядає ся Ісус Христос за людьми, котрі би могли стати Єго співділателями — шукає і покликує Апостолів і Учеників.

(Дальше буде.)

Вісти політичні.

(Бійка в раді державній. — Польска дебата в німецкім парламенті. — Англійский буджет.)

Вчерашне засідане палати послів відкрив гр. Феттер по годині 12-ій. В часі полагодженя вступних формальностий проявив ся на лавах Чехів великий неспокій. Пос. Горжіца, що стояв на трибуні президияльній, бив рукою о стіл і кричав: Нечувані річи! Всьо кінчить ся! Причиною того розъреня Чехів було то, що президент мав віддати урядникам палати до цензурованя інтерпеляцию, яку вніс пос. Пляцек. В наслідок протесту Чехів президент відкликав своє зарядженє. — Відтак поставлено кілька питань до президента. Коли пос. Заворка запитав президента о щось по чески, почали Німці кричати: „Що він говорить?" Віцепрезидент др. Праде звертає увагу пос. Заворки, що не вільно виголошувати довших промов при ставленю питань до президента. Заворка остро напав президента в німецкім язиці, в наслідок чого віцепрезидент Праде заявив: Ви не маєте права мене упоминати, лише я вас, але коли мені в той спосіб відповідаєте, то відбираю вам голос. — Сказавши то наміряв віцепрезидент перейти до дневного порядку і відчитати лісту бесідників записаних до голосу, коли тимчасом ческий робітник пос. Фрессль вибіг на президияльну трибуну, вирвав президентови спис бесідників і подер на дрібні кусники. В тій самій хвили появив ся з другої сторони на трибуні Шенерериянець Малік, вхопив Фресселя за карк і почав бити. На поміч Маліковк прискочило ще кількох Шенерериянців, обступили Фресселя і так побили, що той аж упав на землю. Вкінци кільком ческим радикалам удало ся вирвати нещастного товариша з поміж Німців. В часі тої бійки др. Праде перервав засідане. Фрессль задиханий, в поторганім одіню почав ганьбити Німців, а відтак Молодочехів. Встидайте ся — кричав — сидить вас тут 61 і ні один мені не поміг. Молодочехи остро зганили Фресселя за его вічні бучі, що приносять встид ческому народови, по чім ческі социялісти і радикали вийшли з салї. По тій бучи приступила палата до предложеня о континґенті рекрутів і по довшій дискусиї ухвалила відослати его до комісиї. На тім закрив президент засідане і назначив слідуюче на нині по полудни. На нинїшнім засіданю має прийти предложенє о законї від горівки.

В пруcкім соймі знов була т. зв. „польска дискусия". Др. Бахен з центра нарікав на нетактовне поступоване правительства з Поляками. Асиміляция з Поляками додала би німецкому орґанізмови сьвіжої крови. Тепер панують під тим взглядом неможливі відносини. Обовязком правительства є усунути від себе всякий вплив гакатистів. То стоваришенє втручує ся між нарід і заряд держави і хоче в односторонний спосіб впливати на політику правительства. Бесідник мусить однак просити Поляків, аби не робили ніяких блудів. Серед польского населеня істнують також гакатистичні змаганя, так само згубні, як ультра-національні змаганя Німців. В Горішнім Шлезку Поляки хотіли забрати німецкі національні позициї. — Мінїстер Штудт заявив, що лично не стоїть в ніякій звязи з товариством гакатистів і оно цілком не впливає на его поступоване. Мінїстер наводить примірп, з котрих виходить, що істнує стала підпольна робота великопольских аґітаторів. Мінїстер велів докладно розслідити відносини на Шлезку і показало ся, що всї описи Поляків суть пересадні. Вину сумного стану річи поносить аґресивно-национальна аґітация, котра виходить зі Львова. Першим средством був польский співаник з церною піснею: „Я Поляк і хочу ним лишити ся". Сю аґітацию взяла на себе також социяльна демократия і тій партиї треба приписати зріст социяльно-політичних окликів і голосів.

В Льондонї оголошено англійский буджет мінїстерства війни на р. 1901. Всї видатки обчислено на 87,915.000 фунтів а в тім звиж 58 міліонів т. є. звиж 1200 міліонів корон на війну в полудневій Африцї. Склад армії обчислено на 450.000 людий, але на мирній стопі має армія числити лише 220.000 вояків. Решта потрібна на війну в Африцї і Хинї. Теперішні сили в полудневій Африцї почнуть зменшати ся за чотири місяці.

Новинки.

Львів дня 6 го марта 1901.

— **Важні зміни в обороті ощадностий** в почтових касах ощадности заведено з днем 1-го марта с. р. Від тепер уряд почтових кас ощадности видає потвердженє відобраня вкладки, лиш коли сторона вкладає більше як 100 К.; коли же менше як 100 К., то уряд вже не висилає потвердженя як то було доси. Так само не висилає уряд повідомленя, кілько ще лишило ся в касї, скоро хтось в короткій дорозї (без попередного виповідженя) відобрав якусь суму. До виплати в короткій дорозї не треба вже буде потвердженя відобраня вкладки, а повідомленя кілько ще лишило ся, як то доси було в звичаю. Тепер можна всюди на почтї що дня, але лиш раз на день, вийняти вложені гроші, але лиш до суми 40 К. (20 зр.) Єсть се дуже важна постанова, бо із зложених гроший можна буде в потребі відобрати далеко скорше як доси потрібну малу суму, а то повинно би бути лиш тим більшою заохотою до складаня гроший в почтовій касї ощадности, де они найпевнійші, хоч приносять малий процент. Повідомленя, кілько наросло провізиї, буде ся розсилати лиш тогди, коли провізия виносить 1 К, або більше; менша провізия буде ся лиш записувати в контовій книзї. При виплатї книжочки, виплатить ся і провізия. — На чеках почтових імя і адреса того, котрому має бути виплачена сума або на котрого конто має бути записана, будуть виписувати ся на передній сторонї, а не як доси на відворотній.

я довгі літа бавив в Каліфорнії і богато там чув о вас, знав богато ваших приятелів і здаєть ся менї; немов би ми були з вами старими знакомими.

Говорив так лагідно, вічливо, а его усьміх двозначний второвав: „Пете, в самій глубині твого серця, у всіх кроках твого житя суть річи менї одному звістні, але будь спокійний, не скажу нї слова".

Радий з поглядів гостя, з его двозначних усьмішок, заклопотаний Петро питав як не своїй о се і о те. Дійстно дивне було богатство відомостий о найменших подробицях, дотикаючих Шредера, яке той чоловік мав. Знав о всім, о всіх, кождого міг назвати по имени; від першого Німця в Каліфорнії до рядових в армії, товаришів в повороті до Европи, банкира в Кельонії, ґенерала, вуйка панї Шредерової і якогось своака в Кобленциї — нїчо не було для него чуже. Судячи по усьміху на устах, всьо то мусїло его незвичайно бавити.

Може то холодне поведенє, та нацїв глумливість разом з великою вічливостию, падавали ему перевагу в очах женщини; то певна річ, що доси ще нї один Американець не придбав собі прихильности в очах панї Шредерової. Петро не міг досить надивувати ся поводженю, яке Джонзон мав в родинї фон Гіммель, хоч усьміх чужинця вказував виразно, що він замітив надмірне питє ґенерала, що доводило цїлу родину до клопоту, замітив як той ґенерал любив залицяти ся до женщин а також і то що твір ученого професора фон Гімля був збіркою самих дурниць.

Всьо то не містило ся в голові Шредера. Фолїнсбі з своєю веселостию не міг би був ніяк подобати ся панї Шредеровій; Петро доси памятав, як в перших днях їх супружа приймила одного Американця — найчестнїйшого чоловіка, якого осьмілив ся їй представити. І ким був той мр. Баркер Джонзон? Яке було его маєткове і товариске становище? — то річ в зносинах з чужинцями досить важна. Панї Шредерова говорила о нїм як о капіталїстї, а й банкир Джонзон в Кельонїї, котрий дивним случаєм був і банкиром Шредера, потверджував, що чужинець мав значний кредит.

Цїлі два тижднї тревало панование Американцїв в віллі над Реном. Був то ряд на їх честь даваних обідів і пирів. Ґенерал фон Гіммель забував ся при чарцї в таким милим товаристві, пан професор жертвував Джонзонови свій послїдний твір і висповідав ся з своїх виглядів і намірів на будуще, а одушевленє родини Гіммлїв для заморских гостий було таке велике, що навіть Пете, бувший мешканець Америки, станув трохи висше в їх очах. Хор похвал співаний безнастанно в честь Джонзона, вплинув навіть на Шредера. Приликаний на сьвідоцтво американьских примет свого гостя, оповідав о инших Американцях. Wunderschön! — кликав підхмелений ґенерал, а Петро, покивуючи головою, додавав:

— Чоловік знає, що то єсть чоловік в тім дивнім краю.

На що панї Шредерова відповідала з достоїньством, що суть Американцї і Американцї і не кождий Американець рівний кождому Американцеви. Чуючи то Пете бентежив ся, ішов з люлькою до своєї криївки, де довго відтак сидів з портретом Лїнкольна, своєю блюзою і — споминами.

Раз коли так сидів вечером, застукано до дверий. Отворив. Був то Джонзон, спокійний, вічливий, усьміхнений. Зразу Петро змішав ся. Від коли его сьвятоцї не зробили сподїваного враженя на попередних гостях, перестав ними хвалити ся; але Джонзон усьміхнув ся як до товариша, а на мундур, що висїв на кілку, так якось поглянув, немов би з поза збирок его визирала шаленість старого властителя блюзи і портрету.

— Ви знали Лїнкольна? — спитав Пете несьміло, вказуючи люлькою на портрет.

Джон усьміхнув ся. Не лише знав его і всьо що істория говорить о президентї герою, але крім того міг навести чимало незвістних фактів; на анекдоти, які оповідав Пете, лише усьміхав ся.

Але Пете осьмілений его вічливостию, почав оповідати історию свого житя: сповідав ся з своїх гадок, принципів, споминів, згадав щось навіть о розчарованю, якого зазнав при відвідинах Фолїнсбі і хороших Американок.

— Так — кінчив з жалем — на мій мундур сказав „лах" — „старий лах".

Джонзон слухав з співчутєм, уважно; однако з его уст не сходив той невиразний усьміх і дивив ся так якось, немов би згори знав о всім, що ему Пете скаже, а не перебивав лише задля вічливости.

Джонзон лагідно потряс Шредера за рамя

— Бачу — сказав — надто горячого републиканина в тобі і не хочу, аби ти довше сох в бездїльних, сумовитих споминах. Будьмо приятелями і говорім отверто: виджу аж надто добре, що тебе не розуміє навіть власна родина — час, аби ти висвободив ся з тих узів, аби ти показав, що можеш. А можеш богато! Належиш до ряду тих, з котрих творять ся освободителї, герої! Я то від разу замітив, від давна знав.... тодї, коли ти мене ще не знав.

І хтож навіть з найскромнїйших з поміж нас не чує, як єму під теплом похвали ростуть, кріпшають укриті в глубинї душі спосібности? Похвалами Пете зіпсований не був, не гонив за ними, звичайно щадили єму їх; тому тим більше вразили они его і він щасливий, сияючий стискав руку промавляючого до него приятеля — надто щирий, аби мав крити своє зворушенє і памятаючий може надто всї муки, які в житю перетерпів.

— Нинї від тебе зависить — говорив довірочно Джонзон — аби стати тим, чим ти повинен бути. Щоби ти сказав о хорошій, богатій, дівичій країнї, в котрій і нарід хороший і сонце ясне, котра єсть вільна від історії, давних непотрібних казок і забобонів і допоминає

— **Конкурс на стипендию** ім. Геровского річних 200 кор. розписує „Народний Дім" у Львові до дня 30 цьвітня с. р. О стипендию можуть старати ся ученики народних і середних шкіл.

— **До Канади** має Впреосьв. Митрополит вислати незадовго свого секретаря о. Вас. Жолдака, щоби наочно розглянув ся на місци в церковних справах наших еміґрантів. Після повороту о. Жолдака з Америки, вишле митрополит руских сьвященників до Канади. О. Жолдак бере з собою також рускі книжки для наших еміґрантів, передовсім молитвослови і церковні співанники, котрих брак дав ся нашим людям в Америці відчувати. В браку руских церков в Канаді, ходять там Русини, особливо дівчата до лат. костелів. В однім місци, учащаючи до костела місионерок францішканок, просили монахинь, щоби їм постарали ся о рускі молитвослови і співанники, а монахині звернули ся з тою просьбою до тутешного Ставропигійского Інститута, котрий сими днями має вислати жадані книжки.

— **Смерть під колесами зелізниці.** Під колеса поїзду зелізничого дістав ся оногди в Перемишли через власну неосторожність гамовний будник Савицкий. Тіло єго, пошарпане на кусні, волікла машина аж до стациї Журавиці. Савицкий служив при зелізници 30 літ і полишив жену і кількоро дітий.

— **Великої крадежи** допустив ся невислїджений доси злочинець на шкоду купчихи Г. Бендель під ч. 22 при площи Краківскій у Львові. За помочию дібраного ключа добув ся він до помешканя і забрав з комоди золотий мужеский годинник з таким-же ланцушком, срібну табатерку з монограмом „В. Н.", срібну чарку, срібні ковтки з брилянтами. золоту сильветку з брилянтом обведеним 12 дрібними брилянтиками, 4 шнурки перел, перстінь з карнеолем і 6 инших перстенів.

— **Загадочний пташок в клїтці.** Краківска полиция арештувала дуже непевну людину, що під різними прізвищами, як: Станислав Юнопа, Марко Росціїшевский, Жиґмонт Росціїшевский, Казимир Слодомкевич і инші, допускав ся ріжних обманьств. І так: В р. 1898 наміряв він в Кракові виміняти російскі дорогоцінні папери на суму 5.000 рубл.; в тім самім часї обікрав він у Львові п. Ром. Зеновича на 4000 кор. Недавно приїхав він до Кракова і подаючи себе за бувшого студента з Росиї, прогнаного зі шкіл, крутив ся межи шкільною молодежию. При нїм найдено російский пашпорт.

— **Пригоди.** З Перемишлян доносять, що в двірскім лїсї в Яхторові зрубаний бук падаючи забив на місци 41-лїтного селянина Василя Шепелявого і зранив смертельно 20-лїтного Ілька Шепелявого, котрий в годину опісля також помер. По Василю лишила ся жінка і двоє дітий. — В Перемишли при ул. Охоронок в двірку пп. С. сторож Іван Бохняк запаливши каміпним вуглем в печи заткав, видко за борзо піч і загорів та погиб в ночи з недїлї на понедїлок. — Служниця Каролина Кіршнер при ул. Піярів у Львові наливала запалену лямпу нафтою, в наслїдок чого настала експльозия. Горіюча нафта облила єї а она тогди вибігла на двір, де люди придушили на нїй огонь, а полициян відвів до недалекого шпиталю, де сконстатовано сильне попечене рук, грудий і голови.

— **Пригода з револьвером.** Слухач фільософії п. Сильвестер Дрождзяк мав в кишени пальтота набитий револьвер. В хвили коли ішов ринком потиснув неосторожно на револьвер, котрий вистрілив в кишени а куля вбила ся в землю саме коло ноги п. Дрождзяка. Сьвідком того всего був полициян, котрий п. Д. відвів на інспекцию, а там єго укарано грошевою карою в сумі 10 К. за неправне пошене зброї.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Мадрид 6 марта. Саґаста приймив на себе місию утвореня нового кабінету і нині має предложити королеві листу міністрів.

Будапешт 6 марта. В угорскім соймі в часї нарад над буджетом міністерства гонведів відкинено внесенє Уґрона о знесенє кари заковуваня вояків.

Льондон 6 марта. Японія прилучила ся до тих держав, котрі остерігають хіньске правительство перед заключуванем окремих договорів з поодинокими державами.

Берлин 6 марта. Ґр. Вальдерзе доносить з Пекіну, що на захід, коло хіньского муру стоять значні сили хіньских войск. Вальдерзе вислав полковника Ледебура, аби розігнав ті войска.

Петербург 6 марта. В часї студентских розрухів полиция увязнила до 200 студентів.

Надіслане.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ся лише о таких людий як ти, о країні, в котрій міг би ти стати — президентом!

Від коли Джондзон говорив, Петро чим раз ширше отвирав очи. Тепер примкнув їх осліплений нагле відслоненим блеском.

Джонзон перестав говорити. Настала велика тишина; з сальону доносили ся звуки фортепяна і спів мс. Джонзон — з другої сторони голос пані Шредерової допитуючої ся за чоловіком. Петро нічого не чув.... Джонзон замкнув щільно двері і присуваючи ся з крісłом, почав щось говорити тихо, довго, переконуючо... І цілі дві години, при словах єго не сходив з уст невиразний, блїдий усьміх.

* * *

О півночи прибув я з Брукселї до Кале, на годину перед відходом пароходу і поїзду з Парижа.

Іти до готелю було за мало часу — а надто богато або ждати на пероні. В буфеті сказано мені, що комнати для подорожних будуть отверті аж перед приходом парижского поїзду. Побачивши сьвітло у вікнах одної з бічних комнат, хотів я там війти. На порозі око в око стрітив ся я з Фолінсбі.

Повитанє було сердечне.

— Війди — сказав — не слухай, що они там плетуть. Так само лише що було зі мною: але коли зрозуміли, що я справу беру поважно, поставили ціну, я заплатив і сиджу тепер у себе.

Правдивий син Каліфорнії; — за яку небудь ціну вдоволити свою фантазию! Властитель буфету дивив ся тепер на мене так, немов би моя поява здоймила з єго совісти часть відвічальности за шаленість подорожного Фолінсбі. При огни на коминку і у вигідним фотели, не міг я строго зганити марноване гроша у мого земляка.

Розмова навязала ся о давних часах, спільних знакомих.

— Пригадуєш собі Німця Пете — спитав мене нагле Фолінсбі.

— Памятаю дуже добре Петра Шредера.

— То пригадуєш собі — говорив дальше — цілий той славний інтерес: як той Німець виграв великий льос на льотерии і замість до дому пішов на війну?

— Памятаю.

— Доля взяла єго в свою опіку, нема що казати. Вийшов ціло, з грішми вернув до Німеччини, оженив ся, осів над Реном і всьо ішло як по маслі; аж в послїднім році знов до него приступило.

Я попросив, аби говорив яснїйше.

— Ех, маю то навіть трохи на совісти. Пригадуєш собі Джонзона, Баркера Джонзона — того розбійника, правдивого морского розбишаку?

— Пригадую собі.

— Отже знаєш, що єму не удало ся в Нікараґуа, як був в спілці з Валькером, за те в Костаріка пішло єму на власну руку знаменито! Знаменито! — скрикнув Фолінсбі з оживленєм. — В лушпині оріха дістати ся до корабельних човен, підбурити залогу, заволодіти кораблем, іменувати себе адміралом фльоти Ометепе і взяти так само кріпость як корабель, не кождому удасть ся! А на вид такий тихий, спокійний, малий чоловічок! Пригадуєш собі який то малий, тихий, спокійненький, усьміхнений: просто ягня.

Я звернув увагу Фолінсбі, що мав мені оповідати о Шредері, а не о Джонзоні.

— Тож то й я. Джонзон став президентом чи диктатором союза Ометепе і приїхав сюди до Европи аби глядати зносин і фондів. Требаж було до того ще мене! Стрічаю мс. Джонзон з якимись паннами, забираю з собою на прогульку, як раз над Реном, до віллї Шредера, котрого я хотів відвідати. Застаємо того самого що й перед тим півголовка. Мав чим хвалити ся, републиканьскими лахами! Мс. Джонзон немав нїчого! зрозуміла який то дурак і в Кіссінґен чи де там инде, підійшла жінку Шредера; а він підійшов старого Німця і маєш! — Два місяці, присягаю, не минуло а Пете, єго капітали, ба пані Шредерова, єї тітки, вуйки, сестрінці всьо то дало себе втягнути до союза Ометепе. Ціла кажу тобі німецка кольонія! Пете став секретарем скарбу...

— І що-ж дальше? — спитав я.

Фолінсбі поглянув на мене здивований.

— Як, не знаєш? Отже всьо ішло як найкрасше. Перед місяцем — чи якось так — мали вже своє правительство, аж тут — бух! і по всїм.

— Але Пете?

— Іменно в тім ціла річ. Всї Німці вимотали ся з того немов би нічого, а навіть той, той розбійник Джонзон вийшов ціло, лише шалений Пете дав ся зловити; от і все.

* * *

Не все. Фолінсбі помиляв ся. Ось що я пізнїйше дізнав ся о Німци Пете.

Єго зловили і засудили на розстрілянє, як ворохобника. Хтось хотів єго спасти, доказуючи, що він простий німецкий еміґрант. Власти були строгі, засуд мав бути вже виповнений. Той хтось — опікун Шредера — повтаряв свої просьби і протести.

— Наперед з ним! — крикнув комендант.

Петро станув спокійно напротив звернених до него карабінів. Єго опікун побачив з тревогою, що він змінив своє звичайне одінє на.... блюзу і шапку підофіцира американьскої армії.

— Ти якої народности? — загремів голос команданта.

Промінь стрілив з синих очий Шредера:

— Признаю ся, що я амер....

Комендант махнув у воздусї шаблею. Загреміли вистріли, облак легкого диму поніс ся в гору — а на своїх крилах забрав духа Петра Шредера в країну ідеальної републики.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телєфона число 569).